

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСНИК

Перемисьль

Впр. о. Зубрицький А.
Чацького 6.

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО РАНО.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА „ДІЛО“.

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок 10., II. пов.
Конто почт. шад. 143.322.
Адреса для телеграмів
Громадський Вісник Львів.
Нач. Редактор приймає
від 10—11 год. передпол.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в криву 12000 Мп.
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 дол., Франції,
Голландії, Бельгії 10 фр. фр.,
Італії 10 лір, Німеччині 18 000
п. марок, Швейцарії 5 шв.
фр., Чехословаччині 30 ч. ко-
рон, Румунія 100 лей, Бол-
гарії 50 левів, Австрії 18000
мп. Зміна адреси 500 мп.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.

Ціна примірника 500 мп.

„Народна Торговля“

„Кравчий Союз Споживчий“

просить

давніх членів о доплату уділу до 14 марта ц. р., бо інакше по приписам нового зареєстрованого статуту будуть з тим днем вичеркнені зі списку членів.

Одн. уділ 10 000 мп., число уділів необмежене.

Відповідальність лише вплаченими уділами.

При доплаті належить підписати нову декларацію.

Кооперативи повинні доплатити уділи до висоти 30% своїх декларованих уділів.

Уділи можна доплачувати в Цензурі і в складах Союзу на провінції.

VI 1—6

Львів, 7. березня 1923.

Вигляди? В зв'язку з охороною, яку виявила Рада Амбасадорів в справі означення відних границь Польщі і по всьому це подібності тимчасово вирішення долі Східної Галичини, ведеться в європейській пресі жива війна думок що до виглядів амбасадорського порішення. Не потребуємо зазначувати, що міркування в інтересуючій нас справі серед створених умовин доходить нас через фільтр польської преси і польських пресових агенцій та носять на собі визначне пятно польського оптимізму.

Польський прем'єр Сікорські аргументує konieczність означення східних границь Польщі по лінії рижського трактату тим, що Польщу не вважали „сезоновою державою“, як це діялося досі. П. Поанкаре мав обіцяти, що він поручив французьким заступникам в Раді Амбасадорів піти на зустріч польським бажанням П. Раймонд Поанкаре належить до твердих і безоглядних політиків. Мимо того його вислів треба брати з великими застереженнями, і то не із застереженнями що до особи п. Поанкаре, як радше що до джерела. Справа східних границь Польщі розпадається на три відділи: на литовсько-польські границі, на польсько-східні і на справу Східної Галичини як цілості. Можна з певністю твердити, що цей вислів французького прем'єра не відноситься до Східної Галичини, що до котрої маємо важні й обов'язуючі трактати з підписом уповноважених французької республіки. Ясно, що коли п. Поанкаре сьогодні всіма способами давить Німеччину, яка ухиляється від сповнення умов версальського трактату, то не хоче сам знехтувати французький підпис на трактатах в Сен-Жермені і в Севр. В противнім випадку Франція, яка чинно рекламує себе як озброєний від ніг до голови, сторож трактатів, дала би цілій Європі і найбільшим своїм противникам відстрашуючий приклад в

непошануванню і нехтуванню всіх тих трактатів.

Та це однак не значить, що теперішня урядова Франція в теперішніх умовах, коли Союти не увійшли іще в європейські взаємини, а тим самим не стали міцним контрагентом буржуазної Франції, буде йти проти Польщі. Так думати значило би обдурювати себе, вводити крайню замішання і виявляти каригідну незорієнтованість в сучасних європейських відносинах. Не слід нам забувати, що Франція має в своїх руках гегемонію європейського континенту, що Франція є союзницею Польщі, що вона створила Полякам державу і у всіх критичних моментах давала вилатну поміч слабкій польській республіці. Розуміється, що до віднови французько-російського союзу Франція тим більше зміцнить Польщу, чим більше слабкість виявлятиме остання. А віддання чужих великих територій на власність Польщі, творення під юридичним оглядом осередка пального матеріалу на межі Середньої і Східної Європи не змало би до зміцнення Польщі, тільки до її ослаблення. Тому французька політика, якою вона займається, є простимою помилкою, якої від неї вимагає на свою загибель польський уряд і польська громадська думка.

Справою східних границь Польщі і справою Сх. Галичини займається під цією пору комісія експертів під проводом Лярош-а (а не Ляріш-а, як донесла Пат.), директора департаменту для справ Європи у французькому міністерстві закордонних справ. Оскільки нам відомо, погляди п. Лярош-а що до поладу східно-європейської проблеми стоять у зв'язку із відомим статутотом для Сх. Галичини з 20. листопада 1919 р. В розмові з високо поставленим українським політиком заявив він, що зеднання Східної Галичини з Великою Україною є неможливе в близькій будучині, хоч це була би єдино правильна і природна розв'язка справи. Неможливо є тиж віддати Сх. Галичину під міжнародну управу з огляду на великий простір Сх. Галичини. Ніяка інша держава не виявляє охоти обняти мандат над Сх. Галичиною — крім Польщі. Тимчасовість цього мандату буде задержана. Отже є півофіційний французький погляд на тимчасову розв'язку справи Сх. Галичини. І хоч цей проект розв'язки йде проти насути змагань українського народу, то все таки він не покривається з польським імперіалізмом, хоч софістично й одно-сторонньо старається узгіднити трактати в Сен-Жермені і в Севр із ілюзорним зміцненням Польщі. Навпаки, колиб така розв'язка стала фактом, то вона підірвала би всяке довіря українського народу в справі ведливості Антанти; вона одночасно не вдовольняла би імперіалістичних змагань Польщі.

вона вкінці не спричинилась би до консолідації в Польщі, бо зверта-

ючи увагу польського уряду й польського громадянства на польонізацію чужих теренів, тим самим спричинила би розвал польської республіки в нутрі.

В душній атмосфері.

(Заява д-ра В. Бачинського на засіданні Народного Комітету дня 6. березня ц. р.)

Високоповажні Панове! Від хвили, коли Світлий Народний Комітет обдарував мене почесною своєю головою, а тим самим вложив на мене тяжкий тягар політичного проводу у незвичайно важких умовах, я робив все можливе, щоб відновити наше політичне життя, об'єднати його в рамках партійної організації та у співпраці з іншими політичними чинниками збудувати твердий одноцілий національний фронт. Не хочу говорити про всі зусилля, вложені мною і іншими активними робітниками нашої партії в той життя після страшний. Думаю, що кожен член партії, а навіть кожний чесний громадянин, як тільки матиме нагоду вглянути в працю, проваджену під моїм проводом, не зможе під ніяким оглядом зробити мені хоч трохи стійного закиду.

При об'єднанні проводу у Народним Комітеті і з його рамени в Міжпартійній Раді, вже на самім вступі прийшлося мені стрітисся з перепонами не лиш зовнішнього, але і внутрішнього характеру. На протязі своєї довголітньої політичної діяльності, головне на становищі секретаря Нар. Комітету, я зовсім природно — наразив собі деяких людей, а то й одну партію в цілості. Не вважаю під теперішню пору вказаним пригадувати ідеали тої партії, її історію, орієнтацію, лінію і тактику. Нинішній момент використала та група, що би звести зі мною давні порахунки. Крім того деякі члени і нашої партії, як давніші, так і новіші, на чисто особистому підкладі робили мені численні перепони, нівелюючи мій вплив, обезцінюючи мою працю і з мотивів особистої пимістпоширюючи про мою особу найпоширші дивоглядні сплетні і наклепи, котрі не рідко приймалися у важкій атмосфері нашого аномального положення.

Довгий час я терпеливо зносив

цю акцію проти моєї особи, хоч вона — зовсім природно — не причинювалася до змінення організаційних вузлів у нашій громадянстві. Та коли мої партійні й особисті вороги використали для безоглядного і дотепер нечуваного в нашій політичній життєвої побороювання моєї особи один тижневник, я запропонував Нар. Комітетови покликати зі свого рамени спеціальну комісію, яка зібрала всі можливі закиди проти мене. І Вп. Панове мали змогу почути цілість тих закидів і виробити собі погляд про сучасні, повсенні способи політичної боротьби. І хоч мої противники з усею енергією ставили зирати про мене обтяжуючі матеріяли, то зложений ними арсенал закидів не заслуговував би на серйозну увагу, колиб ці закиди не давали такого сумного свідчення деяким одиницям, а то і гурткам нашого громадянства, колиб вони не свідчили про крайний упадок громадської етики тих гуртків.

Після звіту комісії я поставив Нар. Комітетови kwestію довіри, не бажаючи навіть в найменшій мірі стояти на заваді консолідації наших внутрішніх відносин. Доручений мені Нар. Комітетом мандат голови я віддав до розпорядимости Вп. Панів, т. зн. я зложив його в ті руки, в яких я його одержав. Вп. Панове, розглянувши створені проти мене закиди, перейшли над ними до порядку і висловили мені рішенням з 17. січня с. р. повне довіря і подяку за дотеперішню працю; та не прийняли до відома моєї резигнації. Обдарований повним довіря, я повернув на повірене мені становище. Та таким оборотом справи не вдовольнилися ті, яким ішло о повне і беззастережне знищення мене не лиш в як політика, але навіть як людини в очах громадянства. Безприкладна калюмніаторська неперемержива у засобах кампанія проти мене не лиш не припинилася, але, навпаки, при-

Пр. 139/23. В імені Річипосполитої Польської Суд окружний карний яко Трибунал пресовий у Львові рішив на внесок Прокуратури Державної, що зміст часопису „Громадський Вісник“ число 43. (197) з дня 25. II. 1923. в артикулі під заголовком: 1) „Голод землі“ в услугах між словами: а) „різкого питання“ і „шоби тільки“, б) „длх покоління“ і „Сх. Галичина“, в) „соціальної революції“ і „не хотять“ г) в уступі від слів: „Боротьба за землю“ до кінця. 2) „З дороги життя в уступі між словами: а) „прибито“ і „Сам кинув“, б) в уступі від слів: „той орел“ до кінця, містить в собі вство злочину з § 65 а) закону карного узава до-

конану в дни 25. лютого 1923 року конфіскації за опрадану і зарядив знищення цілого накладу і видав по думці § 493 проц. карн. наказ дальшого розширювання того друкового письма. За разом видав наказ відвідуальному редактору тої часописи, шоби се рішення помістив безплатно в найближшій числі і то на першій сторінці. Невиконання того наказу потягає за собою наслідки предвиджені в § 21 зак. друк. з 17. грудня 1852 Д. п. д. № 6 ек 1863, а іменне засудження за переступство на гривню до 400 Мп. — Львів, дня 25. лютого 1923. (Підпис нечиткий)

брала застрашуючі розміри, випадами морального розкладу пересичуючи ціле наше життя, кождо його ділянку. Тим гурткам і спираючись на їх видумках, в поборюванню моєї особи прийшла на поміч уся польська преса; розписуючись для цілей польської політики, — перед зближаючимся вирішенням справи Сх. Галичини, — про мнімі уговорі переговори. Є не єдиний випадок в історії галицько-української політики, коли сліпа ненависть і особиста пімста не спиноються на порозі злочинності, але противно разом зі мною загребують і саму справу. Маю надію, що недалека будучність видасть безпристрасний осуд про цю акцію і може знайде невольним покищо деякі цікаві нитки. Ясно, що після того всяка акція і праця стала неможливою. Від участі в праці відтягнулися найактивніші елементи, не почувачи себе на силах працювати в такій атмосфері. Поширювані в найбільш дивоглядних комбінаціях сплетні і наклепи увязнили мою енергію. Після довгої і всесторонньої розваги я прийшов до пересвідчення, що в створених умовах, при повній недовірі свободи слова і свободи рухів, що дозволила б дати повну картину нашої важкої праці, я не маю спроможності привселюдно нап'янувати безвідповідальну калюмніаторську акцію розкладових елементів, — не бажаючи знову стояти на перепоні консолідації нашої партії, а тим самим — можу сміло сказати — і нашого життя взагалі, я постановив полякувати Вп. Панам за виявлене мені довіри і невідкично уступити зі становища голови Нар. Комітету.

При тій нагоді вважаю відповідним зазначити, що репрезентована мною політична лінія, відповідаюча ідеалам і настроям нашої народної маси, до котрої голову я від наймолодших літ все уважно прислухувався, вповні гармонізувала з лінією нашого Уряду. На становищі голови Нар. Комітету і Міжпартійної Ради я не занедбав ніякої нагоди, щоб дати прилюдний вияв нашої одностайності з Урядом у всіх принципових питаннях, щоб показати його повноту не тільки серед нашого народу, але і на міжнародному форумі. Та це — на жаль — не зберігло мене перед підпольною акцією деяких емігрантських кол, котрих на разі не хочу

назвати по імені, перед консеквентним підживанням моєї позиції, а навіть мого доброго імені. Про причини такої поведінки уважаю вказаним покищо замовчати, застерігаючи собі право висвітлити їх у відповідний час.

Вкінці, покликуючись на мою заяву з дня 2. лютого ц. р. друковану в „Громадський Вісник“ ч. 26, ще раз зазначаю, що всі закиди про якусь угоду з Польщею є нікчемною провокаційною видумкою безвідповідальних і злочинно-зловільних одиниць. Ані посередно, ані безпосередно ніколи не робив я ніяких угодних кроків, як також не наміряв їх робити, стоячи незмінно на становищі, що до якихнебудь переговорів є управлений виключно наш Уряд по засягненню opinii краю. Та згадані розкладові елементи в своїй сліпій ненависті послужилися цією найогиднішою клеветою в пересвідчення, що тим спосібом їх акція найскорше увінчається успіхом, дарма, що власне я стояв на чолі партії, котра становила і становить головну основу і міцний хрестбод одноцілого національного фронту.

Уступаючи зі становища голови Нар. Комітету і переходячи в ряди карних членів партії, я широ дякую Вп. Панам за виявлене мені довіри, сердечно дякую всім діячам і робітникам, що разом зі мною двигали увесь тягар праці, що серед найтяжчих умов жертвували собою, що працювали понад сили і відійшли не тільки без подяки, але ще й з докорами, котрі мусіли банити їх почуття сповненого обов'язку. Хочу вірити, що тепер наступить повна консолідація наших відносин; з тою вірою я уступаю і ласкава своєму наслідникові, щобі бажав дола зберігла його від тих гнітучих досвідів, які я мусів перенести, і тих гірких почувань, які я мусів пережити.

Причину цього, що не всі ще достійно складають обов'язковий і проц. податок на „Рідну Школу“, добачу дехто в ч. екзекутиви. Це не ві. Для нас національна марня і Громадянський обов'язок повинні бути більшим авторитетом, ніж багнет чужого жандарма.

Другий день голодівки наших політичних в'язнів у Львові на Баторого.

Дня 6. ц. м. делегація українських адвокатів у складі д-ра Максима Левицького, д-ра Михайла Волошина, д-ра Степана Шухевича, д-ра Олександра Надраги і д-ра Івана Банделя інтервенювала у судових властей у справі голодівки наших політичних в'язнів на Баторого у Львові. Делегація була в заступника президента суду ради. Невядомського, у якого від імені делегації домагався задоволення жадань голодуючих політичних в'язнів д-р Макс Левицький. Радник Невядомського відповів, що... не орієнтується в справі, бо шойно кілька днів заступає президента суду. Надпрокуртор Свобода, від якого в імені делегації домагався приспіння слідства д-р Володимир Бачинський, відповів, що на протязі березня слідство буде покінчене і звільнені будуть усі, проти яких не буде внесений акт обвинувачення. Акт обвинувачення буде з уваги на великий обсяг матеріалу виготовлений шойно на протязі квітня. Радник Шуліславський, комісар тюрми, обіцяв делегації, що 7. ц. м. в присутності оборонців вислухає домагань голодуючих в'язнів і усуне надужиття.

Тимчасом голодівка продовжується. Вже другий день голодує біля 100 осіб політичних в'язнів, що томляться вже по п'ять місяців і більше в тюрмі, ждучи на покінчен-

ня слідства. Надужиття всякого роду й брутальне поведіння тюремних властей наразі переповнили чашу терпіння наших політичних в'язнів і присилювали їх вкочитися за крайній засіб: голодівку. Слід тут заважити, що карний суд у Львові вже всів вславитися голодівками політичних в'язнів, які лише цим крайнім способом можуть звернути на себе і своє положення ласкаву увагу судових властей. Запитуємо цих, що повинні стояти на сторожі справедливості: чи ще довго толеруватимуть ці відносини в львівським карним суді, які примушують політичних в'язнів голодівками до краю нищити тюрмою підорване їхнє здоров'я?

Поможіть політичним в'язням! Фонди Комітету допомоги для них уже цілком вичерпані! Негідне чести Українського Народу булоб, коли б наша суспільність всіма засобами не постаралася улекшити своїм політичним в'язням їхню важку долю! Негайно пришліть нові датки до Краєвого Союзу Кредитового, Ринок ч. 10, або до Т-ва „Дністер“ вул. Руська ч. 20. Харчі доставляйте до кухні в „Народнім Домі“, Львів, вул. Рутівського ч. 22, II. пов.

З Волині.

Становище емігрантів.

Більшість емігрантів на Волині живе по „картах побуту“; число осіб, які живуть по таким документах в Луцьку і повіті доходить до 10.000 чоловік. Луцьке староство в зв'язку з розпорядженнями про виселення емігрантів тепер стало на всіх картах побуту ставити слідувачі надписи: Згідно з відношенням Волинського Воєводства за ч. 340 від 22. січня 1923 року термін важності карти побуту продовжується до 1. марта 1923 року. По впливі цього терміну належить одержати паспорт від совітської місії в Варшаві згідно з об'явкою міністерства внутрішніх справ за ч. 176.

Треба мати на увазі, що в становищі необхідності одержати совітське підданство опинились не тільки політичні емігранти, для яких це являється цілком не до прийняття, але й багаті місцевих людей, які живуть на Волині десятки років й яким польська влада не хоче давати прав обивательства тільки через те, що вони не Поляки.

Велика Україна.

Голод в Одесі.

Уповноважений організації Нансена телеграфує з Одеси в Москву: „Положення з харчами в губернії і місті що дня погіршується, залізничні не можуть перевезти призначені грузи. Число голодуючих і потрібних допомоги в Одесі перевищує 65 відсотків. Мешканці передмість цілі дні ходять по центральним вулицям випрошуючи кавалок хліба. Мійські притулки переповнені виснаженими дітьми. Смертність серед дітей нище 12 років — жахлива.“

Існуючі організації допомоги не в силі задовольнити вимоги голод: розділюють один маленький пайок між трьома прохачами. Пересипи і Молдаванка уявляють — одна велика похестей. Санітарні комісії в огляду на беззильність санітарних заходів на окраїнах, пропонують оточити останні карантаною охороною.

Влада безпорадна що небудь зробити з огляду на відсутність кредитів і відсутність власних засобів. Потрібна негайна боротьба з положенням, яке утворилось в місті і в губернії. (Вісник).

„Відбудова“.

Прифронтова смуга по р. Стоходу й досі лишається цілком не відбудованою. В с. Боровні на 180 господарів є лише дві хати. Цілком знищені й досі невідбудовані: містечко Стобихва, с. Великий Обзир, Малий Обзир, Жирова, Красниця. Також сильно зруйновані села: Яйно, Верхи і Гута Боровенська. В с. Смолярі нема досі ні одної хати. Люде скрізь туляться по землянках, шириться страшна смертність. Але проте допомоги жадної нема ні звідки. Разом з тим в цілій околиці йде нищення лісів і вивіз їх за кордон.

967

АДВОКАТ

Д-р Володимир
Бачинський

переніс адвокатську канцелярію з Підгаєць до Львова і веде її при ул. Косцюшка ч. 1 а біля „Народної Гостиниці“.

Положення робітників.

„Всеросійська Кочегарня“ (орган донецького виконкома) подає слідувачі дані про життя й становище робітників на копальнях.

Середній заробіток в жовтні минулого року склав лише 150 мільонів рублів, в періоді на золоту коло 20 рублів. З 17017 обслідуваних робітників лише 1/3 має квартири, з двох кімнат, решта живе в одній кімнаті, яка разом з тим є і кухнею. Коло 8,5 відсотків не мають власної кімнати. Часто на один покій припадає 5—6 мешканців. У 5495 шахтєрів квартири були віддалені від місця роботи на 3—5 верст. З обслідуваних 17017 шахтєрів досере грамотних лише 8072, 71,5 відсотків робітників цілком нічого не читав, з дітей робітників, які перебувають в шкільному віці, 25 відсотків не вміють читати, 25 відсотків не вміють писати.

Присилайте жертви на будову пам'ятника ІВАНУ ФРАНКА до Краєвого Союзу Нерідного Львів, Ринок 10, ч. вкл. нн. 40.000.

Поруря.

Кошти окупації.

Французьке міністерство фінансів обчислює кошти окупації Поруря на 700.000 франків денно. Ту суму мусить заплатити Німеччина.

Справа інтервенції.

„Echo de Paris“ доносить, що інтервенція Англії чи Америки в справі Поруря є виключена. Так само Союз Народів не думає про інтервенцію. Італія збереже дальше нейтральність.

Активний спротив немиланний.

Один з офіцерів німецького штабу у статті поміщений в кількох часописах стверджує, що активний виступ проти Франції був би нерозважним кроком, бо війна доведла до нової катастрофи Німеччини.

Франція залицяється до Мусолініного.

Німецька преса подає, що, не зважаючи на невдачі, французький уряд дальше залицяється до Мусолініного, бажачи втягнути Італію до участі в окупації Поруря. Французький уряд намагається переконати Італію, що участь в окупації принесе їй доходи і причиниться до розквіту Італійської держави.

Арештування.

В Ессені арештувано 5 німецьких урядників.

Зірвання дипломатичних зносин?

В Берліні кружляють погослови, що німецький уряд має замір відкликати своє посольство з Парижа і зірвати дипломатичні зносини з Францією.

Нові жертви.

В Вестерман, Французи стріляли до німецьких робітників, про чому одного вбито, а кількох поранено. Також у Гердесі Французи застрілили одного німецького робітника.

Солідарний спротив.

Професіональний Союз лікарів на Порурю вислав до всіх лікарів об'явку, забороняючи їм уділювати помічі для французьких жовнірів.

Вп. Передплатників в Чехо-Словаччині присилю отримувати передплату за наш часопис в Банку Чеських Леґіонів в Празі на конто Видавн. Спільн. „Біло“ у Львові, а нас повідомити листівкою. — Адміністрація.

Совітська Росія.

Антісовітські рухи серед робітників.

В Москві більшовиками знайдена таємна друкарня есерів; в зв'язку з цим переведено ряд ревізій й арештів, при чому знайдено склад зброї і антісовітських видань. Арештовано багато робітників й совітських служачих. При відкритті складу зброї справа дійшла до озброєної сутички між робітниками і агентами державного політичного Управління, в числі яких є кілька головів ранених. (Русспресс.)

Вимоги непахачів.

Представники господарських органів поставили совнаркому ряд домагань, які викликали в комуністичних колах велику тривогу і які загрожують поширенням провалів між прохильниками і ворогами непахачів. Представники господарських органів домогаються дозволу приймати робітників без бірж праці в цілях піднесення продуктивності праці, забезпечення повної незалежності трестів й директорів фабрик від професійних спілок, неутрачання професійних спілок в господарське життя підприємств. Крім того трести домогаються самостійного розділу заробітної плати, зменшення видатків на соціальне забезпечення, свободи звільнення робітників й продовження робочого дня. (Русспресс.)

Діяльність Ара.

3 1. марта американська організація допомоги голодним в Росії — Ара — припинила частково приймати десятидолларових харчових посилок в совітську Росію. Варшавський відділ Ара припинив приймати посилок через свої представництва з 1. марта, а з 1. квітня припиняє цілком пересилку харчів до совітської Росії.

Комуністи-біржевники.

Регістраційним відділом фондової біржі в Москві зазначено, що між постійними відвідувачами біржових зібрань найбільше буває членів російської комуністичної партії, які ніде не служать, але проте переводять великі операції. 21. і 22. лютого біржові зібрання відвідало 238 людей, які залегітимувалися своїми партійними білетами. (Русспр.)

Нагорода золотом.

ВЦК. постановив з приводу п'ятиліття червоної армії видати нагороди керівникам червоної армії — главноверху Каменеву, Буденному, Балтійському, Фрунзе, Тухачевському й іншим в золотій валюті при спеціальних рескриптах, підписаних Калініном і скріплених секретарями Екунідзе і Сафроновим. (Вістник.)

Арешти і вигнання.

В зв'язку з закінченням слідства в справі сибірських есерів в Томську арештовано чотирьох лекторів вищих шкіл і 23 студентів. Арештованих висилають на зіслання до Верхнеудинська, Чити і Петровського заводу.

Розпад професіональних спілок на Дону.

Красний комітет комуністів на Дону повідомляє центральний комітет про розпад професіональних спілок. Чисельність деяких з них дійшла всього до 20 чоловік; в інших серед робітників мінімальний.

ПРИСИЛАЙТЕ СИЛАДКИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД НА ЛН. Ч. 30.000 В СОЮЗІ КРЕДИТОВІМ, ЛЬВІВ, РИНОК 10.

3 польських справ.

„Експрес поранни“ доносить, що кількатижневі переговори Вітоса з правницею на тему створення парламентарної польської більшості розбилися. В останній хвилі парламентарна комісія правниці не дала своєї апробати цим переговорам, бо в неї появилися сумніви, чи Вітос зможе додержати угоди з уваги на розбіжність поглядів про союз із правницею серед самихже людювців. В зв'язку з тим напади Вітоса на поодиноких міністрів кабінету ген. Сікорського в останніх днях припинилися.

„Хісна“ однак не тратьте надії на створення коаліційної польської більшості і цього тижня прийде до розмов про це з ген. Сікорським. Цій відомості рішуче заперечує ендецька „Газета варшавська“.

Об'єднання крайньої лівої людювців.

Як відомо, підчас останніх виборів людювці поділилися на два угруповання: правіше „Піаста“ й лівіше „Визволення“. Поміж ними існувала ще третя група під проводом Стапінського, яка вибрала лише одного посла (Путека), що увійшов у склад „Визволення“. 3. ц. м. відбувся в Краківі з'їзд групи Стапінського й „Визволення“, на якому Стапінський із своїми сторонниками увійшов в склад „Визволення“. Це перший крок у напрямі об'єднання всього руху польських людювців. Не виключений є у майбутньому розлам у Вітосовому „Піасті“, де під проводом Домбського формується ліва течія. Тоді б утворилася можливість, щоб теж частина „Піастовців“ невдоволення з Вітоса, увійшла в повне порозуміння з „Визволенням“. Та всеж без уваги на голоси, що накликають до об'єднання всіх груп людювців, сьогодні цей рух поділяється на три течії — найскрайніше ліву групу кс. Оконя („Хлопське строїнство радикальне“, 4 послів), „Визво-

лення“ (48 послів, 8 сенаторів), „Піаст“ поділений на дві течії: Вітоса й Домбського (70 послів, 17 сенаторів). Повне об'єднання людювців означало б значну зміну сучасного парламентарного положення й могло б викликати розлад між ріжнородними елементами досі твердо об'єднаної „Хісни“. З уваги однак на значну деморалізацію й погоню за особистими користями й амбіціями серед людювців, треба сумніватися, щоб рух людювців знайшов у собі силу відродитися й об'єднатися.

Переписки між ген. Сікорським і Поанкаре в справі східних границь Польщі.

В половині лютого вислав ген. Сікорські листа до Поанкаре, в якому звертає увагу, що головною причиною, ізза якої вороги Польщі підчеркують, що вона слаба, є брак формального признання східних границь Річпосполитої з боку союзників.

Хоч без апробати Польщі не можна вести ніякої, навіть найдрібнішої змінки в кордонах, інакше як тільки шляхом воєнної акції зверненої проти Польщі, „то однак фікція непризнання польських границь буде існувати так довго, поки правні формальності не будуть задоволені“. Обговорюючи кордони ген. Сікорські прохає о прихильне для Польщі рішення східно-галицької справи. Що до кордонів риського договору пропонує, щоб союзники зреклися свого голосу в цій справі вважаючи її вже порішеною Росією й Польщею безпосередньо.

22. лютого Поанкаре вислав лист в відповідь, про який офіційна Польська Телеграфічна Агенція доносить, що він виказує повну однозначність поглядів обох прем'єрів.

Поанкаре пише, що він при-

нає спільність інтересів Польщі з Францією і, що французький уряд теж думає, що слід покінчити з непевністю східних границь Польщі.

Усування ендецьких урядовців.

„Слово польське“ бе на тривогу з того приводу, що на Полісію в зв'язку з редуцією урядовців усунуто 6 старостів, з того 5 симпатиків і одного чинного члена ендеції. Говорять, що теж у міністерстві закордонних справ і в закордонних місцях будуть усунені ендецькі елементи.

Снабб.

В міністерстві скарбу ведеться

підготовчу працю над зміною до теперішньої системи книговодства й приміненням її до введення золотого мірника.

Міністр Грабські приважує велику вагу до законопроекту про 6 прц. золоті бони, які разом із золотими будівельними облігаціями мають стати підставою плянованої скарбової ошадности. Старатися буде, щоб відносні законопроекти були ухвалені в найближчому часі.

Шість жертв на будову пам'ятника на могилі Леся Мартовича до Пов. Тов-а Кредитового „Віна“ в Раві Рубській.

РІЖНІ ВІСТІ.

Кемаль Паша про положення в Туреччині.

Кемаль Паша у промові в Ангорі заявив, що Турки не зібрани ще всього жнива із перемоги над Греками. Правдоподібно ще в цьому році буде закінчений мир. Але Туреччина мусить бути готова до війни. На випадок війни Туреччина може покладати надію на свою армію, яка збільшує свою силу. Що до економічного положення, то і в тому році Туреччина не буде потребувати позички, ані допомоги.

Повстання в Західній Тракії.

Повстання в Західній Тракії поширюється. Повстанці безпосадно винищують своїх противників. Влада переводить дальші арештування. Всі тюрми переповнені політичними в'язнями.

Шовінізм серед румунського студентства.

Румунські студентські організації скликають в Букарешті конгрес студентів-націоналістів для обміркування плянів боротьби із Жидами та іншими національними меншостями в Румунії.

Литишська повстання припадає на Москву.

до Москву. Цей факт стоїть в зв'язку з непорозумінням поміж Литвою і совітами.

Голод на Кримі.

Совітська преса подає, що між населенням Криму вибух новий го-

лод. Голодує 50 процент населення. Совітський уряд намагається збити голод, посилавши туди транспортні збіжжя із інших губерній України.

Заворушення в Болгарії.

В околиці Татар появилися озброєні відділи болгарських комуністів, які нищать добра великих власників. Проти них вислано військо.

Конференція прибалтійських держав.

Дня 5. марта в Гельсінсфорсі розпочалася конференція прибалтійських держав.

Шведський король в Брюсселі.

Шведський король Густав прибув у політичних справах до Брукселя.

Перед обсадою Мезопотамії.

Кемаль Паша сконцентрував кілька дивізій війська в околиці Ахюм Кари, з метою приступити до обсади Мезопотамії.

березня с. р. здержується висилку часопису „Вісник Т. передплатникам, що з'являються з передплатою.“

НОВИНКИ.

— Канонікати. Попередні (51) число нашого часопису сконфіскували польська прокуратура за кінець вступної статті п. з. „На терезах“, два місця в „Новинках“ та кінець допису зі Снятинщини.

— Апостольський вітатор в Ставронії. Ранком у вівторок, 6. ц. м. відвідав Ексцеленція о. Дженоккі Ставронію і Волоську церкву. В дверях церковних привітали дорогого гостя: сеніор Ставронії д-р Ст. Федак і управитель Успенської парохії о. Дамян Лопатинський та інші громадяне міста Львова. Пояснені про церкву і Братство уділив Ексцеленції в мові латинській проф. д-р Йосип Пеленський. Старовинний осередок культурного життя України зробив на Ексцеленції велике вражіння. Цікавився і розпитував про кожну пам'ятку зокрема. Церква ударила його здоров'ям камінною конструкцією і своєю архаїчністю. Те саме каплиця Трьох Святителів, яка уявляє собою зразок давнього стилю українських деревляних церков, викутий з каменя. Докладно оглядав срібний напестольний хрест, що є цінним дарунком гетьмана Богдана Хмельницького. Велике вражіння зробила на вельми Достойнім Вітаторі відомість, що при Братстві ставроніїським, котрого привілеї патріарші були вже йому добре відомі, з давних давен і по нинішній день існує друкарня книг церковних і научних на всю Україну. Апост. Вітатор тішився навіть, що дру-

карня та перебула швидко останню війну і велику руїну Галичини. Оглядини храму скінчилися перед 9. год. Після короткої молитви біля царських врат Достойний Гість відіхав в товаристві свого секретаря о. Бучка назад до Митрополічної палати. Оглядаючи попереднього дня приміщення одинокі української мійської школи у Львові, о. Вітатор не виходив з дива, як можна в таку нору запроторити стільки дітей на неминучу загибелю.

— Новина в українському драматичному мистецтві. В четвер 8. марта у львівському театрі „Бесіди“ буде виставлена драма Ст. Левинського: „Свято нового року“ в постановці драм. Ол. Загарова. У виконанню цієї драми-премієри беруть участь найкращі сили нашого театру.

— На волі! На днях випущено на волю з золочівської тюрми о. д-ра Пелліха і тов. (акад.: М. Дибайла, Приймю, Яремка, Шайногу, Нестора і Апонока). Слідство ізза злочину по § 58. (головна зрада), яке велось цілих чотири місяці, не виказало очевидно обвинувачення ніякої вини! Характеристичний у цьому процесі один момент, про який була вже згадка в „Гр. Вістнику“. — Карне донесення повітової команди поліції в Радехові закинуло о. д-ру Пелліхові, що в його бюрку найдено при ревізії якусь-там „ракету“, мовляв „до підпалювання стирт збіжжя“. — На ділі це був тільки звичайний бенгальський порошок! Коли на прикінці слідства о. Пелліх зажадав пред'явлення йому цієї ракети, щоб

Надзвичайне засідання Народного Комітету.

У вівторок 6. п. м. відбулося надзвичайне засідання повного Тимчасового Народного Комітету, на якому д-р Володимир Бачинський висловив свою рішучу позицію зі становища голови Народного Комітету. В своїй заяві, яку подав на вступі, подав він причини, які вплинули на його невідкличну постанову. В довшій дискусії забирали голос през. І.О. Романчук, о. кан. Стефанович, дир. М. Заячківський, д-р Говикович, о. кан. Д. Лопатинський, д-р І. Куровець, інж. Ю. Павликовський, Арк. Малецький, о. шамб. Городецький і багато інших. Після цього Народний Комітет висловив д-рови Бачинському повне довіря і не прийняв до відома його резигнації. Мимо цього д-р Волод. Бачинський не відступив від своєї першої постанови.

Народний Комітет висловив одноголосно свій глибокий жаль із за невідкличного рішення д-ра В. Бачинського, зложив йому подяку за попередню важку і відповідальну працю, а кризу на становищі голови розв'язав в той спосіб, що покликав до президіальних чинностей місто-голову Впреп. о. пралата Т. Войнаровського і д-ра І. Курівця як його заступника.

До Міжпартійної Ради Народний Комітет делегував д-ра І. Курівця як президента, о. пралата Т. Войнаровського як заступника президента і ред. М. Струтинського як члена Ради.

ОСТАННІ ВІДОМОСТІ.

ТЕЛЕГРАМИ ПОЛЬСЬКОЇ АГЕНЦІЇ ТЕЛЕГРАФІЧНОЇ.

Договір у справі транспорту військ через англійську стріфу.

Лондон. "Таймс" із Кобленці: Ген. Деру і Годле заключили договір у справі транспорту французьких військ через англійську стріфу. Договір пропонується ще сьогодні правительством у Лондоні і Парижі.

Евакуація 3. адрійської стріфи.

Білгород. Евакуація 3-ої адрійської стріфи згідно з конвенцією і постановами договору в Рапалі, відбувається без інцидентів і згідно з усталеним планом. За останні два дні евакуовано місцевості Ля Костане, Білоград, Пахма і Сале Дуг.

Югославсько-італійська конференція.

Рим. Мусоліні особисто отворив конференцію для закінчення договору між Югославією й Італією.

Конфіскація зброї в Коморні.

Прешбург. ЧПБ. На основі довірчого донесення, що в Коморні в північній 6. міського поліцейного комісаріату є захована зброя, поліція перевела ревізію в північній. Найдено два скоростріли, п'ять крісів і п'ять скринь муніції.

Греція проти побуту ц.с. Вільгельма на Корфу.

Атени. Супроти чуток, начебт ц.с. Вільгельм задумував поселитися на Корфу, грецька преса зазначає, що атенське правительтво під ніяким умовом не згодиться на побут ц.с. в Греції.

задемонструвати перед слідчим суддею властиву ціль цього порошку і переконали його про наглядну зброю і ложне донесення поліції, показалося, що цей важкий "corpus delicti" в дорозі з Радехова до Золочева просто — пропав! Функціонар поліції твердить, що віддав ракету в суді — судовий возний тому перечить! Очевидно, сей corpus delicti "пропав" тільки тому, щоби о. Пелліхови не дати змоги внести проти команданта поліції донесення о надужиття урядової влади і обиду чести.

Недільні нашіх вояків. Нам пишуть: Микита Хомин Українець з Плав, Рава Руська, новобранець при 6 полку польських уланів "Каньовських" в Станиславіві просив 25. II. 1923. о перепустку до церкви. Дістав відповідь, що може піти тільки до косяцього, бо при польським війську "маюн биць тільки Поляки". Колиж Хомин всеж таки вступив по дорозі до церкви на службу Богу, то капраль, який його слідив, дав йому 25 кг. заліза на плечі з приказом — простояти під татаром дві години за кару.

До всіх товаришів кандидатів адвокатури. Загальні збори "Товариства кандидатів адвокатури" у Львові відбулися в неділю дня 11. марта с. р. о год. 9. рано в с. залі засідань палати адвокатів у Львові ул. Гродзіських ч. 1. З огляду на вагу справ, які будуть порушуватися, є обов'язком Українців кандидатів адвокатури взяти численну участь в тих зборах. Перед зборами будуть на салі львівські товариші і будуть служити потрібними інформаціями. — За львівських Українських канд. адвокатури: Салаха, Салагуб, Малецький.

— Шевченківський концерт в Кракові. Заходом української польоні

в Кракові відбудеться дня 14. марта с. р. в сали Старого Театру концерт в 62 роковини смерті Тараса Шевченка. Початок точно о годині 8. вечером. Інші часописи просимо о передрук.

— Ковалів завовався у Відні. День 3. марта був у Відні днем великих протижидівських ексцесів. На 9. год. рано скликали жидівські націоналісти на подвір'ю ратуша народне віче в справі становища до протижидівської акції віденських антисемітів. Довідавшись про те, віденські вишепдіяки сконсигнували усі свої сили під ратушем. Коли по скінченню вічу Жиди почали опускати ратушеве подвір'я, напали на них антисеміти, при чому поранено багато осіб так з поміж демонстрантів, як і поліції. Арештовано понад 100 осіб.

— Нові ціни тютюну. Львівська скарбова палата подає новий ціник тютюневих виробів, який об'являє від дня 5. п. м. Після того ціника коштують 1 кг.: "Кіп" 240.000 мп., "Ксанті" 200.000, султанський 170.000, турецький 130.000, середній 90.000, кресови 66.000. — Файковий тютюн: крадій 40.000, звичайний 30.000. — Папіроски за штуку: "Сфінкс" 200, Дамес, Каліф і Кедив 180, єгипетський 170, клуб, соймовий 110, президент, дамські, спорт і Погонь 100 мп.

— Позір! "Соніа-Батько у Львові" закупив велику кількість творів найновіших видавництв, а се: Г. Ібсен: "Пер Гінт", С. Маковей: "Криваве поле", К. Поліщук: "Червоне марево", С. Чарнецький: "Сумні ідеї", Ф. Федорців: "Терем" і "Костомар", Книга Битія Українського Народу. Книжки розсилається за знані адреси по дуже приступних цінах за післяплатою. Дохід призначений на улагодження "Україн-

ського Городу" у Львові. Товариство певне, що суспільність віднесеться прихильно і причиниться своїми датками до так важного діла. 1763 1—1

Вже вийшов друком

від довгого часу вичерпаний УЧЕБНИК ГЕОМЕТРІЇ для I, II, і III. класів Михайла Гопца та УЧЕБНИК АРИТМЕТИКИ того самого автора для I. класу (класа 2. і 3. в друку, небагом появиться). Ці підручники апробовані львівською кураторією. Рівночасно потвилася перша цього рода на українській мові книжка п. з. "УКРАЇНСЬКА СТИЛІСТИКА й РИТМІКА" В. Домбровського, підручник для сер. шкіл і для самонавчання. — Вичислені книжки вийшли накладом А. Бардаха у Львові, Краківська 1. Видавець уділює опусту всім книгарням, базарам, як також шкільним заведенням. 1—1

ОПОВІСТКИ.

Народний театр Тов. "Українська Весілка" у Львові, (Шашкевича 3.).

Четвер, 8. марта о год. 7. вечером: Прем'єра — "СВЯТО НОВОГО РОКУ", драма на 3. дії з прологом Ст. Левинського.

Вітети продає раніше "Союзний Вазар", (лім "Дністра") а в день вистави від год. 5. вечер каса театру. 1—1

До відома українського громадянства міста Львова і околиць. Комітет будови читальні, захоронки і школи на передмісті Львова — Богданівці вишле в найближчих днях до патріотичних українських родин делегації, які збиратимуть жертви на будову важної національної кріпости. Комітет закупив вже 100.000 цегол і взявся до переведення дуже важкого діла з кріпкою вірою, що свідоме ваги справи громадянство допоможе йому сповнити цей важкий народний обов'язок — збудувати національну твердиню передмістя Богданівки. Датки на будову просять слати до "Дністра" на рахунок будови "Народного Дому" на Богданівці. — Комітет будови читальні, Захоронки і школи на Богданівці. 1841 1—1

Завідувач моєї заручини з п. Любою Шулярівною дочкою директора школи в Ясені п. Капуш склапаю 50.000 мп. на "Рідну Школу". — Іван Харамбуна, купець в Капуші. 1839 1—1

Присилайте передплату!

ЛИСТУВАННЯ.

(Запити і відповіді).

Владку Семеню, вертай зараз до дому. — Твій Батько. 1833 2—3

Дрібні оголошення.

ПРОДАМ олійницю (млинки і праси). Василь Олексій, Шуларка п. Борців. 1827 2—2

КАВАЛЕР л.т. 29, багатий, директор і власник промислової фірми добре розвиненої, оженився з багатого роду панночкою або молодого бездітної вдовою. — Більший посаг конечний для розширення фірми згд. спільного добра. Листи враз з фотографією просять слати до Адмін. "Вісника" для Т. К. "За сьогомоший зворот фотографії та за дискусією ручиться словом чести. 1832 2—2

КІНОТЕАТРИ

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

висвітлюють від суботи 3. березня п. р. НАЙБІЛЬШИЙ ШЛЯГЕР СЕЗОНУ, монументальний всевітний фільмовий архів. На підставі драми теніального письменника М. МЕТЕРЛІНКА.

МОННА ВАННА

(Madonna Giovanna)

Трагедія з часів відродження в 7-ох великих частях. В головній ролі найгарніша найзнаменітша драматична артистка Lee Parry, Лідія Сальмонова, Павло Вегенер, Оляф Флорд і ін.

НАФТУ, СВІЧКИ і ЦЕМЕНТ по фабричній ціні доставляємо сейчас по замовленню і вплаченню задатку. — "УНА" промислово-торг. Товариство сп. з обм. пор. в Дрогобичі. 1785 3—4

ІНСТРУКТОРА до висших клас пошуку сейчас. — Божейко в Ставчанах коло Львова. 1800 2—3

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

1814 2—6

ДЕНТИСТ

ЯКІВ НАСС

б. співроб. дент. заведення проф. львівського унів. д-ра Болосевича приймає в заведенню

— вул. СИНСТУСНА Ч. 17. — Штучні зуби в кавчуку, золоті ліста американської системи. Пацієнтів з провінції полагодується в найкоротшому часі.

НУЗА

1837 1—1

ЧОРНИЛО

ЗАЛІЗНО-

Галасове

Складайте жертви на Рідну Школу.

Позір! Позір!

Найсолодніший і найдешевший силгд — ВЗУТТЯ Львів, вул. ТРИБУНАЛЬСНА ч. 16 1822 (готель під 3 ма Коронами). 2—3

МАРШІ ШТАРК

Товариство українських жінок

— "ТРУД" в ЖОВКВІ —

ПОШУКУЄ КРАВЧИНІ

Зголошення до пані СІНГАЛЕВИЧЕВОЇ 1787 в Жовкві. 4—6

Подяка.

Тяжке горе навістило нас: забираючи в розв'язі життя Найдорогого Мужа о. Олега Сасновського сумним обрядом похоронили, який відбувся дуже величаво і Божикові взяли участь отці Впреп. Отці, котрим складало широке серце покая. А імерно дякую Впреп. Отцю Совітникам Іванови Барановському, містодеканови з Вепора Впреп. Отцям Совітникам Ярославови і Юрію Стеткевичам з Божикова, зосібнаж дякую Отцю Совітникам Ярославови Стеткевичам за часті відвідини хорого та проповідь перед церквою, Впреп. Отцю Володимирови Мясикови, парохови з Новосілки за проповідь в церкві, Впреп. Отцю Корнелію Лотоцькому, парохови з Литвинова, Впреп. Отцю Емілеви Кордубі, парохови з Саратчука, Всеч. о. Остапови Гайдукевичеви, Всч. о. Ярославови Літинському з Телячого за проповідь над гробом і Всеч. о. Тамчаків з Рибник Товаришіві Покійного за трогачі слова прашання при винесенню тіла з хати. Всеч. Отцям Михайлови і Аполонієві Осадкам. Вповаж. Пану Осалі з Волощини, директорови хору з Волощини, ВП Інтелігенції з Божикова і сусідніх сіл та Громадінам, що зволили ласкаво взяти участь в похороні, чим дали доказ привязанія та любови для Покійного. Нехай Всевишній сердечно Всім нагородить. 1838 1—1

Олена з Мандзів Скаскова, жена.

Ширіть наш часопис!